

TEKSTİL MAKİNELERİ

Hazırlayan
Ayper SÖNMEZ
2009

T.C.
Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi

TEKSTİL MAKİNELERİ

TÜRKİYE'DE ÜRETİM

Tekstil makineleri, tekstil sanayinin kullandığı tekstil hammaddelerinin işlenmesi ve tekstil terbiyesi için kullanılan makinelerdir. Tekstil teknolojisi, iplik, dokuma, örme ve konfeksiyon ile kalite kontrol konularından oluşmaktadır.

“Standart Uluslararası Ticaret Sınıflandırması” (Standard International Trade Classification-SITC Rev.3) esas alındığında sektör içerisine giren ürünlerin sınıflandırması aşağıda verilmektedir:

<u>SITC No</u>	<u>ÜRÜN ADI</u>
724	Tekstil Makineleri

Tekstil Makineleri sektörü ürünlerinin A.S. (Armonize Sistem) esas alınarak düzenlenen GTİP (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) numaralarına göre sınıflandırması aşağıda sunulmuştur:

GTİP No	ÜRÜN ADI
84.44	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler
84.45	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler
84.46	Dokuma tezgahları (makineleri)
84.47	Örgü tezgahları, gipür, tul, dantela, file imali için makine, cihazları
84.48	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar
84.49	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları
84.51	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları
84.52	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları

Tekstil ve hazır giyim sektörü birlikte değerlendirildiğinde, gayri safi yurtiçi hasıla, imalat sanayi ve sanayi üretimindeki pay, ihracat, ekonomiye sağladığı net döviz girdisi, istihdam, yatırım gibi makroekonomik büyüklükler açısından Türkiye'nin önemli sektörlerinden biridir. GSYH'nin % 10'unu ve imalat sanayindeki istihdamın yaklaşık % 20'sini tekstil sanayi oluşturmaktadır. Türk tekstil ve hazır giyim sektörü büyük oranda ihracat odaklı bir sektördür. Mevcut kapasiteler yurtiçi talepten oldukça fazladır. Yaklaşık 30 milyar dolarlık üretim değerinin 23 milyar dolarlık bölümü ihraç edilmektedir. Türkiye genelinde ihracata yönelik üretim yapan ve %90'ı KOBİ olan 18.500 civarında imalatçı/ihracatçı firma bulunmaktadır. Bunlardan 11.000'i hazır giyim, 7.500'ü tekstil alanında faaliyet göstermektedir. TÜİK verilerine göre, Türkiye genelinde 10'un üzerinde işçi çalıştıran hazır giyim ve tekstil firmalarının sayısı ise 30.000 civarında bulunmaktadır. 2008 yılında tekstil - hazır giyim ihracatı 23 milyar dolar olmuştur.

Türkiye dünyanın 7. büyük pamuk üreticisi olmasına karşın, yerli üretim iç talebi karşılamamaktadır. Türkiye'nin yıllık 800-900 bin ton civarındaki pamuk üretimi, ekim alanlarının daralması ve kuraklık nedeniyle 2007 yılında 675 bin tona kadar gerilemiştir. Tüketim ise 1.600 bin ton civarında gerçekleşmiştir. Kaliteli pamuk üreticisi olan Türkiye

tekstil sanayinin bütün alt kollarında üretim yapmaktadır. Türkiye her tür kumaş, hazır giyim, ev tekstili ve artan miktarda teknik tekstil üretim ve ihracatı yapmaktadır.

Yukarıda bahsedildiği üzere güçlü tekstil sanayimiz tekstil makineleri ekipmanı üretimindeki gelişmeyi doğurmuştur. 1980 yılına kadar kullanılan tekstil makinelerinin tamamına yakını ithal edilirken, günümüzde tekstil makineleri üreticileri ileri teknoloji ürünü makineler de dahil birçok makineyi üretmektedir. Özellikle boyama makineleri üretimi gelişmiş teknolojiye sahiptir.

Tekstil makineleri ve ekipmanı üretici firmaların çoğu İstanbul ve İzmir'de yerleşiktir. Türkiye'de tekstil makineleri ve aksamı üretimi yapan yaklaşık 1000 adet üretici ve bu sektörde çalışan yaklaşık 8.000 kişi vardır. Türk tekstil ve hazır giyimine olan talep artışı ve uluslararası rekabet nedeniyle firmalarımız üretim hatlarını yüksek teknolojiye sahip makinelerle yenilemek istemektedirler.

CE işareti Avrupa Birliği'nin Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamına giren ürünlerin bu direktiflere uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirmelerinden geçtiğini, amacına uygun kullanılması halinde insan can ve mal güvenliği, bitki ve hayvan varlığı ile çevreye zarar vermeyeceğini, diğer bir ifadeyle ürünün güvenli bir ürün olduğunu gösteren bir işarettir. Avrupa Birliği mevzuatına göre AB üyesi ülkelerde ve Türkiye'de piyasaya arz edilecek olan ürünlerin bu işareti taşıması zorunludur. Bu çerçevede Türkiye'de üretilen ve satılan tekstil makinelerinin CE işareti taşıması gerekmektedir (*CE İşareti ile ilgili detaylı bilgi için bakınız, www.sanayi.gov.tr, Mevzuat ve uygulamalar, www.igeme.gov.tr, Mevzuat ve Prosedürler-İhracatta Pratik Bilgiler- CE Uygunluk İşareti ve www.dtm.gov.tr, Teknik Düzenlemeler- AB Teknik Mevzuatına Uyum - CE İşareti*)

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

İhracat

Türkiye'nin toplam ihracatı dikkate alındığında makine imalat sanayinde ihracat artışı dikkat çekmektedir. Makine ihracatının toplam ihracat içindeki payı %7,8'dir. 2008 yılında makine imalat sanayi ihracatı 2007 yılına göre % 16 artışla 10,3 milyar dolara yükselmiştir. Tekstilde iç pazarda ki daralma nedeniyle firmalar ihracata yönelmekte ve tekstil makina ihracatı yıllar itibarıyla artış göstermektedir. 2008 yılında, toplam makine ihracatımızın %2,6'sini oluşturan tekstil makineleri ve ekipmanı ihracatımız 2007 yılına göre % 14 artış göstererek 271 milyon dolara ulaşmıştır.

Uzun yıllar yerli pazar için üretim yapan tekstil makineleri sektörü ihracat potansiyelini kullanmaya başlamıştır. 2008 yılı tekstil makineleri ihracatında dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazlar (GTİP: 8451) ve lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler (GTİP: 8445) öne çıkmaktadır.

Sektörde, 1990 yılına kadar iç piyasaya yönelik üretim yapan Türk firmaları, 1990 sonrası dış pazarlara yönelerek yaklaşık 135 farklı ülkeye ihracat gerçekleştirmektedirler. Türkiye'nin başlıca ihracat pazarları, Mısır, Bangladeş, Almanya, Etiyopya, Özbekistan ve Hindistan gibi tekstil sanayi gelişen ülkelerdir. Tekstil yoğun emek ile çalışan bir sektör olduğundan, Türkiye'de artan maliyetler karşısında tekstilimiz ucuz işgücü olan ülkelere yönelmektedir. Mısır'da bu ülke grubuna girmektedir. Aynı zamanda Mısır'da tekstil yatırımlarının artmasının nedeni Mısır'dan gümrüksüz AB ülkelerine

ve ABD'ye mal satabilme imkanının olmasıdır. Bu nedenden dolayı tekstil makine üreticileri için Mısır pazarı cazip hale gelmiştir. Türk firmalarının yüksek mühendislik becerileri, üretim esnekliği, ürün geliştirme ve adaptasyon yetenekleri ile satış sonrası hizmetler gibi faktörlere verdikleri önem, Türk yapımı tekstil makineleri ve ekipmanı ihracatının artan oranda devamını ve yeni pazarlara girişlerini sağlayacaktır.

Türkiye'nin Tekstil Makineleri ve Ekipmanı İhracatı (Değer: 1000 ABD \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2006	2007	2008	Başlıca İhracat Pazarları 2008, %
84.44	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	3.729	4.379	2.235	Suriye (58), Mısır (25), Brezilya (10) Kosova (3), Hindistan (2)
84.45	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	46.934	27.119	55.732	Etiyopya (29), Özbekistan (15), Mısır (14), Çin Halk Cumh. (8), İran (6), Bangladeş (5), Suriye (4), Hindistan (3)
84.46	Dokuma tezgahları (makinelere)	12.502	14.695	24.587	Çin Halk Cumh. (28), Hindistan (16), Mısır (12), Özbekistan (8), Bangladeş (6), Hollanda (5)
84.47	Örgü tezgahları, gipür, tul, dantela, file imali için makine, cihazları	23.836	25.180	18.678	Almanya (28), Irak (13), Rusya Fed. (12), Hindistan (11), Mısır (4), İtalya (4)
84.48	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar	14.162	21.515	21.564	Almanya (15), Belçika (13), Türkmenistan (10), ABD (9), Mısır (9), Özbekistan (6), İsviçre (4)
84.49	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları	59	313	4.233	Almanya (99)
84.51	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	107.279	125.876	127.160	Bangladeş (13), İngiltere (10), Fransa (8), Mısır (6), Almanya (5), İran (5), İspanya (4), Hindistan (4), Suriye (3), Özbekistan (3)
84.52	Dikiş makineleri,	16.166	19.334	16.759	Rusya Fed. (11),

	mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları				Mısır (9), Libya (7), İtalya (5), İst.Trakya Ser.Bölg. (5), İran (4), Ege Serb. Bölg. (4)
	TOPLAM	224.668	238.411	270.950	

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM)

Ülkelere Göre Türkiye'nin Tekstil Makineleri ve Ekipmanı İhracatı (Değer: 1000 ABD \$)

Ülke adı	2006	2007	2008
Mısır	12.038	20.214	23.592
Bangladeş	21.181	14.832	21.119
Almanya	12.122	23.131	21.101
Etiyopya	306	660	16.284
Özbekistan	13.615	14.954	16.062
Hindistan	31.928	20.408	13.061
İran	8.685	11.178	12.643
İngiltere	5.503	8.792	12.544
Çin	3.856	4.041	12.496
Fransa	5.227	8.881	10.059
Suriye	5.011	7.314	8.693
Rusya Fed.	6.412	5.497	8.074
Belçika	3.969	7.042	6.620
İtalya	6.693	4.382	5.912
Türkmenistan	4.031	3.654	5.881
İspanya	5.139	5.937	5.155
Irak	854	1.587	3.465
<i>Diğerleri</i>	<i>80.643</i>	<i>77.152</i>	<i>68.189</i>
TOPLAM	224.668	238.411	270.950

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM)

2007 yılında 1.8 milyon dolar olan tekstil makineleri ve ekipmanı ithalatımız 2008 yılında tekstil sektöründe yaşanan durgunluk, firma kapanmaları nedeniyle 1 milyon dolara gerilemiştir. İthalatımızın en fazla gerçekleştiği ülkeler Almanya, İsviçre, İtalya, Belçika, Japonya ve Çin'dir. 2008 yılı tekstil makineleri ithalatımızda en büyük kalem, lifleri hazırlayan, iplik üreten hazırlayan makinelerdir (GTİP: 8445). Bu rakamlar iplik yatırımlarımızın hala artış eğiliminde olduğunu göstermektedir. İsviçre, Almanya, İtalya, Güney Kore ve Fransa söz konusu üründe ithalatımızda başlıca ülkelerdir.

Ürün Bazında Türkiye'nin Tekstil Makineleri ve Ekipman İthalatı (Değer: 1000 ABD \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2006	2007	2008
84.44	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	20.345	54.493	42.825
84.45	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	230.731	675.834	211.651
84.46	Dokuma tezgahları (makineleri)	300.522	208.692	161.688

84.47	Örgü tezgahları, gipür, tul, dantela, file imali için makine, cihazları	239.108	292.295	195.177
84.48	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksesuarlar	181.386	212.733	155.441
84.49	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksesuarları	6.349	4.548	26.432
84.51	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	218.338	199.338	149.816
84.52	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksesuarları	127.441	147.913	108.625
	TOPLAM	1.324.220	1.795.799	1.051.655

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM)

Ülkelere Göre Türkiye'nin Tekstil Makineleri İthalatı (Değer: 1000 ABD \$)

ÜLKE ADI	2006	2007	2008
Almanya	354.621	673.738	286.016
İtalya	236.995	271.636	141.901
İsviçre	146.749	259.635	126.042
Belçika	146.061	86.244	120.081
Japonya	119.931	126.586	101.588
Çin	90.930	122.217	85.235
Fransa	70.151	72.355	52.798
Güney Kore Cum.	23.903	44.250	42.678
Tayvan	20.374	27.470	20.647
Çek Cum.	13.531	24.449	12.850
Avusturya	10.986	20.447	12.464
A.B.D.	36.961	15.400	11.181
İspanya	16.974	12.335	6.474
Polonya	2.923	2.240	6.406
Hindistan	6.141	8.083	5.329
İngiltere	6.696	6.167	5.201
Kanada	924	1.251	1.945
<i>Diğer ülkeler</i>	<i>20.629</i>	<i>20.028</i>	<i>12.819</i>
TO PLAM	1.324.220	1.795.848	1.051.655

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM)

DÜNYA TİCARETİ

İhracat

ITC (Uluslararası Ticaret Merkezi) verilerine göre dünya tekstil makineleri ve ekipmanı ihracatı 2007 yılında 28,1 milyar dolar olmuştur. Tekstil makineleri ve ekipmanı sektöründe dünyada ihracatı en çok yapılan ürün dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazlarıdır (GTİP: 8451). Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksesuarlar (GTİP: 8448) ile dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksesuarları (GTİP: 8452) dünya

ihracatında bu sektörün diğer önemli kalemleridir. Dünya tekstil makineleri ve ekipmanı ihracatında önde gelen başlıca ülkeler, Almanya, Japonya, İtalya, Çin ve İsviçre'dir.

Ürün Bazında Dünya Tekstil Makineleri ve Ekipman İhracatı (Değer: 1000 ABD \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2004	2005	2006	2007
84.44	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	711,531	550,313	575,603	640,041
84.45	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	3,665,875	3,245,943	3,597,187	4,406,035
84.46	Dokuma tezgahları (makineleri)	1,763,068	1,589,207	1,870,903	1,818,119
84.47	Örgü tezgahları, gipür, tul, dantela, file imali için makine, cihazları	3,195,054	3,168,317	3,596,219	3,850,213
84.48	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar	4,657,574	4,566,681	4,874,585	5,506,093
84.49	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları	419,897	600,877	491,836	504,715
84.51	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	4,950,403	5,641,333	5,939,360	6,674,431
84.52	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları	4,274,635	4,464,908	4,598,513	4,713,839
	Dünya Toplamı	23,638,037	23,827,579	25,544,206	28,113,486

Kaynak: ITC-TradeMap

Ülkeler İtibariyle Tekstil Makineleri İhracatı (Değer: 1000 ABD \$)

Ülke	2004	2005	2006	2007
Almanya	5,417,664	5,178,923	5,505,485	6,282,680
Japonya	3,198,986	2,977,295	3,107,781	3,413,569
İtalya	2,783,988	2,520,303	2,658,812	2,773,233
Çin Halk Cumh.	1,394,741	1,787,773	2,297,309	2,725,699
İsviçre	1,815,106	1,599,281	1,729,720	1,892,657
ABD	1,127,726	1,219,320	1,309,066	1,393,126
Fransa	1,035,986	1,022,728	1,070,639	1,117,020
Güney Kore	900,043	934,222	1,007,334	1,068,602
Tayvan	1,055,286	1,051,557	1,072,506	1,046,274
Hong Kong	777,745	884,834	902,743	863,418
Çek Cumhuriyeti	443,400	452,001	521,639	704,870
Singapur	390,043	514,969	503,200	568,494
Polonya	96,466	276,936	423,690	505,853
İngiltere	398,883	422,237	400,749	422,198
Belçika	324,396	399,237	318,619	323,726
Kanada	255,219	288,606	324,323	319,596

İsveç	237,107	218,557	225,391	283,199
İspanya	266,225	249,665	241,651	276,302
Türkiye	113,255	162,824	224,667	238,567
Avusturya	190,932	229,365	211,921	237,963
<i>Diğer Ülkeler</i>	<i>1,414,840</i>	<i>1,436,946</i>	<i>1,486,961</i>	<i>1,656,440</i>
Dünya Toplamı	23,638,037	23,827,579	25,544,206	28,113,486

Kaynak: ITC-TradeMap

İthalat

ITC (Uluslararası Ticaret Merkezi) verilerine göre olan dünya tekstil makineleri ve ekipmanı ithalatı 2007 yılında 28.3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Tekstil makineleri ve ekipmanı sektöründe dünyada ithalatı en çok yapılan ürün dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazlarıdır (GTİP: 8451). Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam- parçalar (GTİP: 8448) ile dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları (GTİP: 8452) dünya ithalatında bu sektörün diğer önemli kalemleridir.

Ürün Bazında Dünya Tekstil Makineleri ve Ekipman İthalatı (Değer: 1000 ABD \$)

GTİP	ÜRÜN ADI	2004	2005	2006	2007
84.44	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	1,148,085	772,030	651,064	793,666
84.45	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	3,525,991	3,423,083	3,720,764	4,281,195
84.46	Dokuma tezgahları (makineleri)	2,216,842	2,177,383	2,335,616	2,405,349
84.47	Örgü tezgahları, gipür, tul, dantela, file imali için makine, cihazları	3,263,107	3,207,039	3,617,568	3,779,084
84.48	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar	4,129,448	4,063,087	4,340,225	4,999,934
84.49	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları	388,440	534,543	562,021	530,334
84.51	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	4,833,398	5,709,378	5,848,671	6,722,280
84.52	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları	4,332,980	4,590,727	4,546,232	4,821,372
	Dünya Toplamı	23,838,291	24,477,270	25,622,161	28,333,214

Kaynak: ITC-TradeMap

Ülkeler İtibariyle Tekstil Makineleri İthalatı (Değer: 1000 ABD \$)

Ülke	2004	2005	2006	2007
Çin Halk Cumh.	4,989,947	3,906,609	4,471,417	5,272,614
ABD	1,774,518	2,130,392	1,909,834	2,064,647
Hindistan	840,934	1,772,366	2,239,823	1,963,136
Türkiye	1,881,945	1,658,845	1,324,220	1,795,846
Almanya	1,093,590	1,084,256	1,252,727	1,449,918
Hong Kong	1,056,159	1,151,785	1,081,702	978,896
İtalya	765,468	754,553	764,059	934,639
Japonya	483,810	551,937	569,630	628,533
Bangladeş	401,865	582,662	744,894	624,278
Fransa	450,734	468,912	460,240	580,518
Vietnam	378,192	447,156	481,797	553,363
Singapur	290,473	343,776	376,966	494,194
Belçika	384,775	375,919	412,403	493,701
Brezilya	290,938	313,900	450,380	486,415
Pakistan	819,241	942,031	729,594	463,958
İsviçre	327,665	304,269	357,991	447,542
Kanada	323,429	353,187	367,454	419,217
Meksika	372,421	397,079	417,570	391,092
Tayvan	339,565	297,759	297,677	387,249
İngiltere	316,410	327,604	330,167	377,253
<i>Diğer Ülkeler</i>	<i>6,256,212</i>	<i>6,282,279</i>	<i>6,581,616</i>	<i>7,526,205</i>
Dünya Toplamı	23,838,291	24,477,270	25,622,161	28,333,214

Kaynak: ITC-TradeMap